జాతీయ సుస్థిర వ్యవసాయ మిషన్ (NATIONAL MISSION FOR SUSTAINABLE AGRICULTURE - NMSA)

నేపథ్యం:

ప్రభుత్వం 2014-15లో 'నేషనల్ యాక్షన్ ప్లాన్ ఆన్ క్లైమేట్ చేంజ్' (NAPCC) కింద దీనిని ప్రారంభించింది. ప్రస్తుతం ఇది **ప్రధాన మంత్రి రాష్ట్రీయ కృషి వికాస్ యోజన (PMRKVY)** గొడుగు పథకం కింద కొనసాగుతోంది.

1. వర్షాధార ప్రాంత అభివృద్ధి (RAINFED AREA DEVELOPMENT - RAD)

- **లక్ష్యం:** వాతావరణ మార్పులను తట్టుకోగల సమగ్ర వ్యవసాయ పద్ధతులను (Integrated Farming System - IFS) ప్రోత్సహించడం.
- **ముఖ్యాంశాలు:**
  - 2014-15 నుండి ఇప్పటివరకు ₹2,119.84 కోట్లు విడుదలయ్యాయి.
  - 8.50 లక్షల హెక్టార్ల విస్తీర్ణం మరియు 14.35 లక్షల మంది రైతులు దీని ద్వారా లబ్ధి పొందారు.
  - బహుళ పంటలు, ఉద్యానవనం, పశుపోషణ మరియు మత్స్య సంపదను సమన్వయం చేయడం దీని ప్రధాన ఉద్దేశ్యం.

2. 'పర్ డ్రాప్ మోర్ క్రాప్' (PER DROP MORE CROP - PDMC)

- **లక్ష్యం:** సూక్ష్మ నీటి పారుదల (Micro-Irrigation) ద్వారా నీటి వినియోగ సామర్థ్యాన్ని పెంచడం.
- **ముఖ్యాంశాలు:**
  - 2015-16 నుండి అమలులో ఉన్న ఈ పథకం ద్వారా 109 లక్షల హెక్టార్లను సాగులోకి తెచ్చారు.
  - ప్రభుత్వం **2025-26 నుండి 2029-30** వరకు మరో 100 లక్షల హెక్టార్లను సూక్ష్మ నీటి పారుదల కిందకు తీసుకురావాలని లక్ష్యంగా పెట్టుకుంది (ఏటా 20 లక్షల హెక్టార్లు).

3. నేల ఆరోగ్య నిర్వహణ (SOIL HEALTH MANAGEMENT - SHM)

- **సాయిల్ హెల్త్ కార్డ్ (SHC) స్కీమ్:** 2015లో ప్రారంభమైంది.
- **పురోగతి:** 2026 ఫిబ్రవరి నాటికి 25.79 కోట్ల నేల ఆరోగ్య కార్డులు పంపిణీ చేయబడ్డాయి.
- **ప్రయోజనం:** యూరియా వంటి ఎరువుల వినియోగాన్ని తగ్గించి, పోషక సమతుల్యతను కాపాడటం.
- **గమనిక:** నీతి ఆయోగ్ (2025) నివేదిక ప్రకారం, 68.5% రైతులు నేల ఆరోగ్యం మెరుగుపడిందని తెలిపారు.

4. వాతావరణ మార్పులపై పరిశోధనలు (ICAR పాత్ర)

- **NICRA (National Innovations on Climate Resilient Agriculture):** 2011లో ICAR ప్రారంభించిన ఈ ప్రోగ్రామ్ ద్వారా వాతావరణ మార్పులను తట్టుకునే సాంకేతికతలను అభివృద్ధి చేస్తున్నారు.
- **ఫలితాలు:** 2014-2025 మధ్య **2,996 వాతావరణ-స్థితిస్థాపక (Climate-resilient) పంట రకాలను** విడుదల చేశారు.

- **వ్యూహం:** 651 జిల్లాల్లో వాతావరణ స్థితిగతులను అంచనా వేసి, అత్యంత ప్రమాదకరంగా ఉన్న 310 జిల్లాల కోసం ప్రత్యేక కార్యాచరణ ప్రణాళికలు సిద్ధం చేశారు.

5. అంతర్జాతీయ లక్ష్యాలతో అనుసంధానం (SDGS)

ఈ మిషన్ ఐక్యరాజ్యసమితి నిర్దేశించిన క్రింది సుస్థిర అభివృద్ధి లక్ష్యాల (SDGs) సాధనకు కృషి చేస్తోంది:

1. **SDG 2 (ఆకలి నిర్మూలన):** స్థిరమైన ఆహార ఉత్పత్తి ద్వారా.
2. **SDG 6 (శుభ్రమైన నీరు & పారిశుధ్యం):** నీటి పొదుపు (PDMC) ద్వారా.
3. **SDG 13 (వాతావరణ చర్య):** వాతావరణ మార్పులను తట్టుకునే సాగు పద్ధతుల ద్వారా.

ముఖ్యమైన గణాంకాలు (పరీక్షల కోసం):

- భారతదేశ నికర సాగు భూమిలో **60%** వర్షాధార ప్రాంతం.
- మొత్తం ఆహార ఉత్పత్తిలో వర్షాధార వ్యవసాయం వాటా **40%.**
- **NRAA (National Rainfed Area Authority):** ఎండిపోయిన మరియు వర్షాధార భూముల నిర్వహణపై ప్రభుత్వానికి సలహాలిచ్చే నిపుణుల విభాగం.

NMSA కేవలం ఉత్పత్తిని పెంచడమే కాకుండా, సహజ వనరులైన నేల, నీటిని సంరక్షిస్తూ వ్యవసాయాన్ని భవిష్యత్తు సవాళ్లకు సిద్ధం చేస్తోంది.

జాతీయ పంచాయతీ అవార్డులు 2025 (NATIONAL PANCHAYAT AWARDS 2025)

కేంద్ర పంచాయతీ రాజ్ మంత్రిత్వ శాఖ (MoPR) 2025 సంవత్సరానికి గాను జాతీయ పంచాయతీ అవార్డులను ప్రకటించింది.

1. ప్రధాన ముఖ్యాంశాలు (KEY STATISTICS)

- **మొత్తం అవార్డులు:** 42 పంచాయతీలు.
- **అవార్డుల ప్రధానోత్సవం:** జూన్ 3, 2026 (న్యూఢిల్లీలో).
- **అగ్రస్థానంలో నిలిచిన రాష్ట్రాలు:**
  - **కర్ణాటక:** 6 అవార్డులు (అత్యధికం).
  - **ఆంధ్రప్రదేశ్ & ఒడిశా:** తలో 5 అవార్డులు.
- **బహుమతి మొత్తం:** కేటగిరీని బట్టి **₹50 లక్షల నుండి ₹5 కోట్ల వరకు** ఆర్థిక ప్రోత్సాహకం అందజేస్తారు.

2. అవార్డుల వర్గీకరణ (CATEGORIES)

ఈ అవార్డులను ప్రధానంగా రెండు విభాగాల్లో ఇస్తారు:

A. దీన్ దయాల్ ఉపాధ్యాయ పంచాయతీ సతత్ వికాస్ పురస్కారం (DDUPSVP):

ఇది 9 స్థానికీకరించిన సుస్థిర అభివృద్ధి లక్ష్యాల (LSDGs) థీమ్‌ల ఆధారంగా ఇస్తారు:

1. పేదరిక రహిత & మెరుగైన జీవనోపాధి.

2. ఆరోగ్యకరమైన పంచాయతీ.
3. శిశు హిత పంచాయతీ.
4. నీటి సమృద్ధి గల పంచాయతీ.
5. స్వచ్ఛమైన & పచ్చని పంచాయతీ.
6. స్వయం సమృద్ధి మౌలిక సదుపాయాలు.
7. సామాజిక న్యాయం & సామాజిక భద్రత.
8. సుపరిపాలన గల పంచాయతీ.
9. మహిళా హిత పంచాయతీ.

B. నానాజీ దేశ్‌ముఖ్ సర్వోత్తమ్ పంచాయతీ సతత్ వికాస్ పురస్కారం (NDSPSVP):

మొత్తం పనితీరు (Overall Performance) ఆధారంగా జిల్లా, బ్లాక్ (మండల) మరియు గ్రామ పంచాయతీ స్థాయిల్లో దీనిని అందజేస్తారు.

3. తెలుగు రాష్ట్రాల విజేతలు (ANDHRA PRADESH & TELANGANA)

పంచాయతీ పేరు	**మండలం / జిల్లా**	**అవార్డు విభాగం**	**ర్యాంక్**
శృంగవరం (AP)	నాథవరం, విశాఖపట్నం	సుపరిపాలన (Good Governance)	**1**
బొక్కసం పాలెం (AP)	శ్రీకాళహస్తి, తిరుపతి	మహిళా హిత (Women-Friendly)	**1**
చెమ్ముళ్లపల్లి (AP)	ఖాజీపేట, వైఎస్ఆర్ కడప	పేదరిక రహిత పంచాయతీ	2
కుప్పం (AP)	చిత్తూరు	ఉత్తమ బ్లాక్ (మండల) పంచాయతీ	3
గుండమాల (AP)	కొత్తపట్నం, ప్రకాశం	మౌలిక సదుపాయాలు	3
మొతుకుపల్లి (TS)	కోటపల్లి, వికారాబాద్	సుపరిపాలన (Good Governance)	3

పంచాయతీ పేరు	**మండలం / జిల్లా**	**అవార్డు విభాగం**	**ర్యాంక్**
ఫసల్ వాడి (TS)	సంగారెడ్డి	మహిళా హిత పంచాయతీ	3

4. పరీక్షల కోసం ఇతర ముఖ్యమైన డేటా (EXAM SPECIFIC DATA)

- **పథకం (Scheme):** ఈ అవార్డులు **రాష్ట్రీయ గ్రామ స్వరాజ్ అభియాన్ (RGSA)** లోని 'ఇన్సెంటివైజేషన్ ఆఫ్ పంచాయత్స్' (IoP) విభాగం కింద ఇవ్వబడతాయి.
- **PAI 2.0:** ఈ అవార్డుల ఎంపిక **పంచాయతీ అడ్వాన్స్‌మెంట్ ఇండెక్స్ (PAI) 2.0** స్కోర్ల ఆధారంగా జరిగింది.
- **Viksit Bharat@2047:** గ్రామీణ స్థాయిలో జాతీయ ప్రాధాన్యతలను అమలు చేయడంలో పంచాయతీల పాత్రను బలోపేతం చేయడం ఈ అవార్డుల లక్ష్యం.
- **ఉత్తమ జిల్లా పంచాయతీ (Rank 1):** సెపాహిజాల (త్రిపుర) - బహుమతి ₹5 కోట్లు.

పోటీ పరీక్షల్లో ముఖ్యంగా "సుపరిపాలన (Good Governance)" మరియు "మహిళా హిత" విభాగాల్లో ఆంధ్రప్రదేశ్ సాధించిన **మొదటి ర్యాంకులపై** ప్రశ్నలు వచ్చే అవకాశం ఉంది. అలాగే అత్యధిక అవార్డులు పొందిన రాష్ట్రంగా కర్ణాటకను గుర్తుంచుకోవాలి.

జన్ సురక్ష పథకాలు - 11 ఏళ్ల ప్రస్థానం (2015 - 2026)

ప్రారంభం: 9 మే 2015 (ప్రధాని నరేంద్ర మోదీ చేతుల మీదుగా).

లక్ష్యం: అసంఘటిత రంగ కార్మికులు మరియు పేదలకు తక్కువ ఖర్చుతో కూడిన బీమా మరియు పెన్షన్ సౌకర్యం కల్పించడం.

1. ప్రధాన మంత్రి జీవన్ జ్యోతి బీమా యోజన (PMJJBY)

ఇది ఒక **జీవిత బీమా (Life Insurance)** పథకం.

- **అర్హత:** 18 నుండి 50 ఏళ్ల వయస్సు గల బ్యాంక్/పోస్ట్ ఆఫీస్ ఖాతాదారులు. (రిస్క్ కవరేజీ 55 ఏళ్ల వరకు ఉంటుంది).
- **ప్రీమియం:** ఏడాదికి **₹436**. (రోజుకు ₹2 కంటే తక్కువ).
- **ప్రయోజనం:** సభ్యుడు ఏ కారణం చేతనైనా మరణిస్తే నామినీకి **₹2 లక్షలు** అందుతాయి.
- **తాజా గణాంకాలు (ఏప్రిల్ 2026 నాటికి):**
  - మొత్తం నమోదులు: **27.43 కోట్లు**.
  - చెల్లించిన క్లెయిమ్‌లు: ₹21,512.50 కోట్లు.
  - మహిళా లబ్ధిదారులు: 12.72 కోట్లు.

2. ప్రధాన మంత్రి సురక్ష బీమా యోజన (PMSBY)

ఇది ఒక **ప్రమాద బీమా (Accidental Insurance)** పథకం.

- **అర్హత:** 18 నుండి 70 ఏళ్ల వయస్సు గలవారు.
- **ప్రీమియం:** ఏడాదికి **₹20**.
- **ప్రయోజనాలు:**
  - ప్రమాదవశాత్తు మరణం లేదా పూర్తి వైకల్యం సంభవిస్తే: **₹2 లక్షలు**.
  - పాక్షిక వైకల్యం సంభవిస్తే: **₹1 లక్ష**.
- **తాజా గణాంకాలు (ఏప్రిల్ 2026 నాటికి):**
  - మొత్తం నమోదులు: **58.09 కోట్లు**.
  - చెల్లించిన క్లెయిమ్‌లు: ₹3,667.52 కోట్లు.

---

3. అటల్ పెన్షన్ యోజన (APY)

ఇది అసంఘటిత రంగ కార్మికుల కోసం ఉద్దేశించిన **పెన్షన్** పథకం.

- **నిర్వహణ:** పింఛను నిధి నియంత్రణ మరియు అభివృద్ధి సంస్థ **(PFRDA)**.
- **అర్హత:** 18 నుండి 40 ఏళ్ల వయస్సు గలవారు. (ఆదాయపు పన్ను చెల్లించేవారు అనర్హులు).
- **ప్రయోజనం:** 60 ఏళ్ల వయస్సు తర్వాత ప్రతి నెలా **₹1000, ₹2000, ₹3000, ₹4000 లేదా ₹5000** ఫిక్స్‌డ్ పెన్షన్ (మనం చెల్లించే ప్రీమియంను బట్టి) లభిస్తుంది.
- **మరణానంతరం:** చందాదారుడు మరణిస్తే భార్య/భర్తకు పెన్షన్ అందుతుంది. ఇద్దరూ మరణిస్తే నామినీకి కార్పస్ ఫండ్ తిరిగి ఇస్తారు.
- **తాజా గణాంకాలు (ఏప్రిల్ 2026 నాటికి):**
  - మొత్తం నమోదులు: **9.04 కోట్లు**.
  - మహిళల వాటా: దాదాపు 49%.

పోటీ పరీక్షల కోసం ముఖ్యమైన పాయింట్లు (EXAM FOCUS):

- **నోడల్ ఏజెన్సీ:** ఆర్థిక మంత్రిత్వ శాఖ (Ministry of Finance).
- **డిజిటలైజేషన్:** నమోదు ప్రక్రియను సులభతరం చేసేందుకు **'జన్ సురక్ష పోర్టల్'** అందుబాటులో ఉంది.
- **ప్రీమియం చెల్లింపు:** బ్యాంక్ ఖాతా నుండి 'ఆటో-డెబిట్' (Auto-debit) పద్ధతిలో జరుగుతుంది.
- **పాలసీ కాలపరిమితి:** ప్రతి సంవత్సరం జూన్ 1 నుండి మే 31 వరకు ఉంటుంది.
- **PMJDY అనుసంధానం:** జన్ ధన్ ఖాతాదారులను సామాజిక భద్రత పరిధిలోకి తీసుకురావడం ఈ పథకాల ప్రధాన ఉద్దేశ్యం.

IOS SAGAR: బంగ్లాదేశ్‌లో భారత నౌక పర్యటన (మే 2026)

నేపథ్యం: 'IOS SAGAR 2026' మల్టీ నేషనల్ డిప్లాయ్‌మెంట్‌లో భాగంగా భారత నౌక **IOS సాగర్** మే 08, 2026న బంగ్లాదేశ్‌లోని **చటోగ్రామ్ (Chattogram)** రేవుకు చేరుకుంది.

పరీక్షా దృక్కోణంలో ముఖ్యాంశాలు:

- **లక్ష్యం:** భారత నౌకాదళం మరియు బంగ్లాదేశ్ నౌకాదళం మధ్య సముద్ర సహకారం (Maritime Cooperation) మరియు వృత్తిపరమైన సంబంధాలను పటిష్టం చేయడం.

- **స్వాగతించిన నౌక:** బంగ్లాదేశ్ ప్రాంతంలోకి ప్రవేశించిన IOS సాగర్‌కు బంగ్లాదేశ్ నౌక **BNS అలీ హైదర్ (F17)** స్వాగతం పలికి హార్బర్‌లోకి ఎస్కార్ట్ చేసింది.
- **ప్రధాన కార్యక్రమాలు:**
  - చటోగ్రామ్ వార్ సెమెట్రీ (War Cemetery) సందర్శన మరియు నివాళులు.
  - బంగ్లాదేశ్ నావల్ అకాడమీ మరియు **ఇస్సా ఖాన్ (Issa Khan)** ట్రైనింగ్ కాంప్లెక్స్ సందర్శన.
  - శిక్షణ పద్ధతులు మరియు సామర్థ్య పెంపుపై చర్చలు.
- **మహాసాగర్ (MAHASAGAR) ఇనిషియేటివ్:** ఈ పర్యటన భారతదేశపు 'మహాసాగర్' విజన్‌కు అనుగుణంగా సాగింది. ఇది హిందూ మహాసముద్ర ప్రాంతంలో దేశాల మధ్య పరస్పర వృద్ధి మరియు భద్రతను లక్ష్యంగా పెట్టుకుంది.

పోటీ పరీక్షల కోసం కీలక పదాలు (KEYWORDS FOR EXAMS):

పదం	**వివరణ**
IOS SAGAR	ఇండియన్ ఓషన్ షిప్ (Multinational Deployment లో భాగం).
BNS Ali Haider (F17)	IOS సాగర్‌ను రిసీవ్ చేసుకున్న బంగ్లాదేశ్ యుద్ధ నౌక.
MAHASAGAR	హిందూ మహాసముద్ర ప్రాంతంలో ప్రాంతీయ సహకారం కోసం భారత్ చేపట్టిన చొరవ.
Location	చటోగ్రామ్ (బంగ్లాదేశ్‌లోని ప్రధాన ఓడరేవు).

మహారాణా ప్రతాప్ జయంతి (MAHARANA PRATAP JAYANTI) - పరీక్షా దృక్పథం

నేడు (మే 9) మేవార్ రాజ్యానికి చెందిన వీర యోధుడు మహారాణా ప్రతాప్ జయంతి.

1. వ్యక్తిగత నేపథ్యం (HISTORICAL BACKGROUND)

- **జననం:** మే 9, 1540న రాజస్థాన్‌లోని కుంభల్‌ఘర్ కోటలో జన్మించారు.
- **పూర్వీకులు:** ఆయన మేవార్‌లోని సిసోడియా రాజ్‌పుత్ వంశానికి చెందిన 13వ రాజు. మహారాణా ఉదయ్ సింగ్ II మరియు రాణి జైవంత బాయిల కుమారుడు.
- **పట్టాభిషేకం:** 1572లో గోగుండాలో మేవార్ మహారాణాగా బాధ్యతలు చేపట్టారు.

2. చారిత్రక ప్రాముఖ్యత - హల్దీఘాటీ యుద్ధం (BATTLE OF HALDIGHATI)

- **సంవత్సరం:** జూన్ 18, 1576.
- **ఎవరెవరి మధ్య:** మహారాణా ప్రతాప్ సేనలకు మరియు మొఘల్ చక్రవర్తి అక్బర్ సైన్యానికి (నేతృత్వం: రాజా మాన్ సింగ్ I) మధ్య జరిగింది.
- **ఫలితం:** మొఘలులు సంఖ్యాపరంగా బలంగా ఉన్నప్పటికీ, రాణా ప్రతాప్ లొంగిపోకుండా గెరిల్లా యుద్ధ తంత్రాలను అనుసరించారు. ఈ యుద్ధంలో ఆయన తన ప్రియమైన గుర్రం '**చేతక్**' ను కోల్పోయారు.
- **ప్రాముఖ్యత:** అక్బర్ ఆధిపత్యాన్ని అంగీకరించకుండా స్వరాజ్యం కోసం పోరాడిన ధీశాలిగా ఆయన చరిత్రలో నిలిచారు.

3. గెరిల్లా యుద్ధ తంత్రం (GUERRILLA WARFARE)

- పర్వత ప్రాంతాలైన ఆరావళి కొండలను ఆసరాగా చేసుకుని మొఘల్ సైన్యాన్ని ముప్పేట దాడి చేయడంలో ఆయన సిద్ధహస్తులు.
- ఆధునిక కాలంలో శివాజీ మహారాజ్ వంటి వారు కూడా ఈ తరహా యుద్ధ విద్యలకు ప్రేరణ పొందారు.

4. దేవర్ యుద్ధం (BATTLE OF DEWAIR, 1582)

- దీనిని జేమ్స్ టాడ్ '**మేవార్ మారథాన్**' (Marathon of Mewar) అని పిలిచారు.
- ఈ యుద్ధంలో రాణా ప్రతాప్ విజయం సాధించి, మేవార్‌లోని చాలా ప్రాంతాలను మొఘలుల నుండి తిరిగి స్వాధీనం చేసుకున్నారు.

పరీక్షలకు ఉపయోగపడే ముఖ్యాంశాలు (QUICK POINTS FOR EXAMS):

- **రాజధాని:** చావంద్ (Chavand) - తన చివరి రోజుల్లో ఆయన ఇక్కడే పరిపాలన సాగించారు.
- **గుర్రం పేరు:** చేతక్ (Chetak).
- **సమకాలీన మొఘల్ చక్రవర్తి:** అక్బర్.
- **జయంతి లెక్కన:** జ్యేష్ఠ శుక్ల తృతీయ (హిందూ క్యాలెండర్ ప్రకారం) నాడు కూడా జయంతిని జరుపుకుంటారు.

రవీంద్రనాథ్ ఠాగూర్ (1861 - 1941) - పరీక్షా ముఖ్యాంశాలు

1. ప్రాథమిక సమాచారం (GENERAL OVERVIEW)

- **బిరుదులు:** గురుదేవ్, కవిగురు, విశ్వకవి.
- **ప్రత్యేకత:** 1913లో '**గీతాంజలి**' కావ్యానికి గానూ సాహిత్యంలో **నోబెల్ బహుమతి** పొందిన మొదటి భారతీయుడు (మరియు మొదటి ఆసియా వ్యక్తి).

2. జాతీయ గీతాల రూపకర్త (NATIONAL ANTHEMS)

- రెండు దేశాలకు జాతీయ గీతాలను అందించిన ఏకైక కవి:

1. **భారతదేశం:** జనగణమన.
2. **బంగ్లాదేశ్:** అమర్ సోనార్ బంగ్లా (బంగారు బెంగాల్ విభజన సమయంలో 1905లో రాశారు).

- శ్రీలంక జాతీయ గీతం (శ్రీలంక మాతా) కూడ ఆయన రచనల స్ఫూర్తితోనే రూపొందించబడింది.

3. ముఖ్యమైన సంస్థలు - శాంతినికేతన్ (SHANTINIKETAN)

- 1901లో పశ్చిమ బెంగాల్‌లో **శాంతినికేతన్** ఆశ్రమాన్ని స్థాపించారు.
- 1921లో దీనిని 'విశ్వభారతి విశ్వవిద్యాలయం'గా మార్చారు.
- **కరెంట్ అఫైర్స్ అప్‌డేట్:** 2023లో శాంతినికేతన్ యునెస్కో (UNESCO) ప్రపంచ వారసత్వ జాబితాలో చేర్చబడింది.

4. రాజకీయ మరియు సామాజిక దృక్పథం

- **నైట్‌హుడ్ (Knighthood) త్యాగం:** 1919లో జరిగిన **జలియన్ వాలాబాగ్ దురంతానికి** నిరసనగా బ్రిటిష్ ప్రభుత్వం ఇచ్చిన 'నైట్‌హుడ్' (సర్) బిరుదును తిరిగి ఇచ్చేశారు.
- **గాంధీజీతో అనుబంధం:** మోహన్ దాస్ కరంచంద్ గాంధీకి '**మహాత్మా**' అనే బిరుదు ఇచ్చింది రవీంద్రనాథ్ ఠాగూరే. (ప్రతిగా గాంధీజీ ఆయన్ని 'గురుదేవ్' అని పిలిచారు).
- **స్వదేశీ ఉద్యమం:** బెంగాల్ విభజన (1905) సమయంలో హిందూ-ముస్లింల ఐక్యత కోసం 'రాఖీ బంధన్' ఉత్సవాలను నిర్వహించారు.

5. సాహిత్య మరియు కళా సేవ

- **రచనలు:** గీతాంజలి, గోరా, ఘరే బైరే (The Home and the World), పోస్ట్ ఆఫీస్.
- **చిత్రలేఖనం:** ఆయన తన 60వ ఏట చిత్రలేఖనం ప్రారంభించి సుమారు 3000కు పైగా చిత్రాలను గీశారు.
- **సంగీతం:** ఆయన సృష్టించిన కొత్త తరహా సంగీతాన్ని '**రవీంద్ర సంగీత్**' అని పిలుస్తారు.

పోటీ పరీక్షల కోసం క్విక్ పాయింట్స్:

అంశం	**వివరాలు**
నోబెల్ బహుమతి	1913 (సాహిత్యం)
స్థాపించిన యూనివర్సిటీ	విశ్వభారతి (శాంతినికేతన్)
ప్రసిద్ధ నవలలు	గోరా, సాధన, గీతాంజలి

అంశం	**వివరాలు**
బహిష్కరించిన బిరుదు	నైట్‌హుడ్ (1919)
జయంతి (బెంగాలీ క్యాలెండర్)	పొచీషే బైశాఖ్ (Pochishe Boishakh)

పశ్చిమ బెంగాల్ రాజకీయ పరిణామాలు - రాజ్యాంగపరమైన అంశాలు

1. ముఖ్యమంత్రి నియామకం (APPOINTMENT OF CHIEF MINISTER)

- **రాజ్యాంగ నిబంధన:** భారత రాజ్యాంగంలోని **ఆర్టికల్ 164** ప్రకారం, ముఖ్యమంత్రిని గవర్నర్ నియమిస్తారు.
- **ప్రమాణ స్వీకారం:** ముఖ్యమంత్రి మరియు ఇతర మంత్రుల చేత గవర్నర్ ప్రమాణ స్వీకారం చేయిస్తారు.
- **బాధ్యత:** ముఖ్యమంత్రి నేతృత్వంలోని మంత్రిమండలి రాష్ట్ర శాసనసభకు ఉమ్మడిగా బాధ్యత వహిస్తుంది (Collective Responsibility).

2. మంత్రిమండలి పరిమితి (SIZE OF COUNCIL OF MINISTERS)

- **91వ రాజ్యాంగ సవరణ చట్టం (2003):** ఈ సవరణ ప్రకారం, ఒక రాష్ట్రంలోని మొత్తం మంత్రుల సంఖ్య (ముఖ్యమంత్రితో కలిపి) ఆ రాష్ట్ర శాసనసభ మొత్తం సభ్యుల సంఖ్యలో **15%** మించకూడదు.
- **కనీస సంఖ్య:** రాష్ట్ర మంత్రుల సంఖ్య 12 కంటే తక్కువ ఉండకూడదు.

3. పశ్చిమ బెంగాల్ శాసనసభ - కీలక గణాంకాలు

- **మొత్తం స్థానాలు:** 294.
- **మెజారిటీ మార్కు:** 148 స్థానాలు.
- **గవర్నర్ పాత్ర:** రాష్ట్రంలో రాజ్యాంగ సంక్షోభం ఏర్పడినప్పుడు లేదా కొత్త ప్రభుత్వం ఏర్పడేటప్పుడు గవర్నర్ పాత్ర అత్యంత కీలకం.

4. ఇతర మంత్రుల నియామకం

- ముఖ్యమంత్రి సలహా మేరకు ఇతర మంత్రులను గవర్నర్ నియమిస్తారు.
- తాజా పరిణామాల్లో దిలీప్ ఘోష్, అగ్నిమిత్ర పాల్, నిసిత్ ప్రామాణిక్ వంటి నేతలు మంత్రులుగా ప్రమాణ స్వీకారం చేశారు.

పోటీ పరీక్షల కోసం క్విక్ పాయింట్స్ (QUICK FACTS):

అంశం	**వివరణ**
రాష్ట్రం	పశ్చిమ బెంగాల్
నూతన ముఖ్యమంత్రి	సువేందు అధికారి (Suvendu Adhikari)
నియామక ఆర్టికల్	ఆర్టికల్ 164
నియమించే అధికారి	రాష్ట్ర గవర్నర్
శాసనసభ స్థానాలు	294
ముఖ్యమంత్రి పదవీకాలం	గవర్నర్ విశ్వాసం ఉన్నంత వరకు (సాధారణంగా 5 ఏళ్లు)

పరీక్షలలో అడిగే అవకాశం ఉన్న ప్రశ్నలు (STATIC GK CONNECTION):

1. ముఖ్యమంత్రి నియామకానికి సంబంధించిన ఆర్టికల్ ఏది? (జవాబు: 164)
2. ముఖ్యమంత్రి తన రాజీనామాను ఎవరికి సమర్పించాలి? (జవాబు: గవర్నర్)
3. రాష్ట్ర మంత్రిమండలి ఎవరికి బాధ్యత వహిస్తుంది? (జవాబు: రాష్ట్ర శాసనసభ)